

PRÆDIKEN TIL 4. SØNDAG EFTER PÅSKE 2020 v. konstitueret sognepræst Katrine Gaub

Evangeliet til 4. s. e. påske er fra Johannesevangeliet (Læs også gerne de andre bibelske læsninger til 4.s.e. påske her: <https://www.bibelselskabet.dk/4-s-efter-paaske-fra-anden-raekke>)

Jesus sagde da til dem: »Når I får ophøjet Menneskesønnen, da skal I forstå, at jeg er den, jeg er, og at jeg intet gør af mig selv; men som Faderen har lært mig, sådan taler jeg. Og han, som har sendt mig, er med mig; han har ikke ladt mig alene, for jeg gør altid det, der er godt i hans øjne.« Da han talte sådan, kom mange til tro på ham. Jesus sagde nu til de jøder, som var kommet til tro på ham: »Hvis I bliver i mit ord, er I sandelig mine disciple, og I skal lære sandheden at kende, og sandheden skal gøre jer frie.« De svarede ham: »Vi er Abrahams efterkommere og har aldrig trællet for nogen. Hvordan kan du så sige: I skal blive frie?« Jesus svarede dem: »Sandelig, sandelig siger jeg jer: Enhver, som gør synden, er syndens træl. Men trællen bliver ikke i huset for evigt, Sønnen bliver der for evigt. Hvis altså Sønnen får gjort jer frie, skal I være virkelig frie.« ([Johannesevangeliet 8,28-36](#))

PRÆDIKEN:

Der er nok få ord i sproget, der må svare til så meget som ordet frihed. Det bruges om de mest forskellige ting. Det er oven i købet sådan, at dét, som nogle kalder frihed, må andre, ud fra deres overbevisning, regne for det modsatte.

Man kan også sige, at noget kan være 'en sandhed med modifikationer'. Som nu de jøder, Jesus taler med i evangeliet til i dag, der siger, at de er Abrahams efterkommere, og at de aldrig har trællet for nogen. Og ja, de selv har nok ikke været slaver for nogen, men mon de helt har glemt forhistorien og slaveriet i Egypten?

"Sandheden skal gøre jer frie," siger Jesus.

Men det er ikke en hvilken som helst sandhed, der sætter os fri. Såsom en sandhed om utroskab, om svigt, om afstumpethed og ødelæggelse, sandheden om sygdom og død kan lige så godt forkrøble os og binde os til opgivelse, lede eller had. Skal sandheden gøre os frie, som Jesus siger, må den være forbundet med kærlighed.

Grundtvig siger i sit skrift *Den christelige Børnelærdom* om det levende ord, at det skal være talt i sandhed, kraft og kærlighed. Tale uden sandhed er løgn, tale uden kraft er tomhed, tale uden kærlighed er hjerteløs og umenneskelig. Alle tre egenskaber skal ordene have, hvis de skal forbinde os, skabe nyt liv og sætte os fri. Sandhed, kraft og kærlighed. Enhver, der nogensinde har hørt et andet menneske sige: *Jeg elsker dig*, - han eller hun véd, hvilken frigørende kraft sandheden har, når den er forbundet med kærlighed.

Sådan er den sandhed, som Herren selv kommer med: ikke alene sand, men også kraftfuld og kærlig. I hans mund og hans liv ejer sandheden kærlighedens frigørende kraft. Det bliver den imidlertid ikke mindre provokerende af,

tværtimod. Både for jøderne i dagens evangelium og for os andre kan det være vildt provokerende at få at vide, at sandheden er, at vi er syndens trælle og har brug for frigørelse – når vi nu normalvis ser os selv som frie og nogenlunde vellykkede individer.

Må vi lige ha' lov at være her!?! Ja, det må vi, og ved nærmere eftertanke giver den barske sandhed måske alligevel indlysende mening.

Ser vi os omkring, ser vi nok, at vi ikke alene lever og elsker, som det var Skaberens mening. Ser vi grundigt efter, ser vi, at vi til tider også er fanget i handlingsmønstre, der gør ondt. Hvor vi så at sige er 'syndens trælle', indkrogede i os selv. I modsætning til ham, der hang udbredt på korset, forbundet med Gud og mennesker i hvert åndedrag og derfor fuldkommen fri, selv med hænderne naglet til korset.

Men hvordan bliver vi så frie?

Virkelig frie bliver vi kun ved evangeliet. Ved Guds dom og Guds tilgivelse.

Her kan det godt være, at mange vil sidde og tænke, at det der med Guds dom og så videre - det er ikke lige mig – for hvordan i alverden skal vi forstå det? Hvordan kan Gud være både retfærdig og nådig på samme tid?

En præst fra England har forklaret det ved at fortælle følgende:

Det er en historie om to drenge, der vokser op sammen. De er de bedste venner. De gør alting sammen. Så folk den ene, vidste de, at den anden ikke kunne være langt væk. Men som årene går, bliver de skilt ad: Den ene drengs forældre bliver skilt, efter de har råbt og skreget af hinanden i årevis, og drengen må flytte med sin far, mens hans mor og søster flytter langt væk, så han næsten ingen kontakt har med dem.

Hos faren har han det ikke godt. Hele hans livsgrundlag er revet væk, ligesom han har mistet forbindelsen til sin bedste ven. Som han bliver ældre og teenager kommer han ud i en masse skidt og rod.

Den anden dreng vokser op i trygge rammer – han savner dog sin gode ven, som det virker til, han aldrig vil få at se mere.

De to drenge går nu hver deres vej i livet. Den ene kommer ud i en kriminel løbebane, og den anden tager på universitetet, hvor han begynder at læse jura. Han bliver til sidst jurist, og efter mange år bliver han dommer og sidder i sin retssal. Og dér kommer hans gamle ven pludselig ind i retten, fordi han er blevet fanget af politiet i færd med at begå en forbrydelse. De to gamle venner står pludselig efter alle de mange år igen ansigt til ansigt – den ene som forbryderen, den anden som den dommer, der skal dømme ham. Nu sidder dommeren med et dilemma. På den ene side kan han mærke, hvordan kærligheden til hans gamle ven vælder op i ham sammen med alle deres fælles minder fra en dejlig tid; men på den anden side véd han, at han bliver nødt til at handle retfærdigt som dommer. Da retssagen mod den anklagede, hans gamle bedste ven, skal afsluttes, bliver resultatet, at han giver ham en kæmpe bøde. En retfærdig dom. Men da retten er hævet efter domsafsigelsen, stiger

han ned fra dommerstolen, tager sit checkhæfte frem og udsteder en check på beløbet. Sådan står dommeren og rækker checken ud mod sin ven, så det eneste, vennen behøver at gøre, er at tage imod den for at blive fri for sin gæld – selvom han ikke har fortjent det.

På samme måde er det med Gud og os. Gud er på én gang retfærdig og nådig. Han er den, der dømmes retfærdigt og tilgiver, selvom det er ufortjent. Virkelig frie bliver vi kun ved evangeliet. Ved Guds dom og Guds tilgivelse.

I evangelieteksten siger Jesus til jøderne: "Når I får ophøjet Menneskesønnen, så skal I forstå, at jeg er den, jeg er." Ophøjelsen, det er korsfæstelsen; det er vores onde gerning, som det var jødernes onde gerning. Ja, men det var også Guds gerning. Det var Guds kærligheds sejr over alverdens synd og selviskhed, i alle dens former: De grove og hæslige, de fine og retfærdige. Der er ikke den form for synd og selviskhed, der ikke ved Menneskesønnens ophøjelse er blevet dømt og tilgivet.

Ikke engang jøden Saulus, som forfulgte de første kristne og truede dem med mord – han som senere efter sin dåb tog navnet Paulus, Det Ny Testaments store brevsriver og apostel.

For det er, hvad evangeliet kalder den eneste sande og virkelige frihed: at se Guds Søn i hans ophøjelse, at tro på ham netop som den korsfæstede, sendt os af Gud for at dømme os og tilgive os.

Jesus sagde: 'Hvis I bliver i mit ord, er I sandelig mine disciple, og I skal lære sandheden at kende, og sandheden skal gøre jer frie.'

AMEN.

Ære være Faderen og Sønnen og Helligånden, som det var i begyndelsen, således også nu, og altid, og i al evighed. Amen.

KIRKEBØN

Gud, vor fader og skaber.

Åbn vores hjerter for dit ord, så vi derved frimodigt kan leve vores liv i sandhed og frihed.

Vi beder dig: Vær hos alle syge og sorgfulde, enten de er fjern eller nær.

Vær med alle der er bange og alene og alle der har mistet eller sidder ved et sygeleje og tager afsked.

Vi beder dig: Støt og hjælp os, når vi kommer til at tvivle på dig i en verden fuld af lidelse og nød.

Vær med de forfulgte, og krigs- og terroramte verden over, også her hos os, og lær os altid at se vort medmenneskes lidelse og smerte.

Velsign og bevar din kirke og os, som hører dit ord, og vær med din kirke over hele jorden. Vær med vor dronning Margrethe den 2., Kronprins Frederik, Kronprinsesse Mary og hele det kongelige hus.

Vær med alle familier, store som små.

Vær hos alle, der har fået magt betroet, at de bruger deres magt med visdom og omtanke.

Styrk vores tro på syndernes forladelse og din tilgivelse og styrk vores håb om et evigt liv hos dig, når vi engang dør.

Giv os mod til hver dag at møde vort livs nye begyndelser og styrke til at bære vort livs afslutninger.

Giv os alle nåde, fred og velsignelse og efter et kristeligt liv den evige salighed.

Amen.